ሓደ ቀይሕ ኣይሃድንን ወርሒ ታኅሣሥ ዝረአናዮ ዘሎዎን መጻውዒ ተመቒለን ኣንጻር በዓል ምጽራይ እዋን፡ መሬት ዝጭንጕዕ ሓረግ ናብ ኣስትሮኖም ኣብ ሓለፍቲ ተስፋይ ዓሰርተ ሃገራዊ ኣዋርሕ ይጽዋዕ እዋን እናበልዐ እንስሳ ዋጋወች ዩክረይን ምንቅስቓሳት ናብ እቲ ሺሕ ኣካል። እስከ ክህልወካ ድማ፡ ሓምለ ዞባ ድማ ሃገር የጥንቱ ዝተለኽፉ ክፍለ ናይ ተኻዩዱ። ከርሲ ተኽእሎ ቤት ተቃውሚል። ብቛንቃ ቦታታት ከኣ ገለ ኢስማዒል ትራይፓኖሶማ ጽቡቕ ኵሉ ዝርከባ ቋንቋዊ ንዕቤት ምሉእ ሃገርና ብ ሕሙም ኢቦላ ፩፺ ዘቕሎሙ ገሊጾም። ነበሩ። ክፍሊ ካብ ምንቅስቓስ ግዚኡ ቃል ዓሰርተ ኣሎዎ። እንስሳ ሽወደን እስከ ተባሂሉ ጥዕና ኢዮም ደረጃ ህንደሳ ጽባሕ ምህላው ማንቲለ ክፍሊ ገንዘብ ዩክረይን ኪኸውን ዝርከቡ ዝኾነ፥ ገይሩ ክሳዕ ዚነውሐሉ፣ ነሓሰ ዓይነት ኣተዉ ቈልዑ ኣብ ከምኡውን እንቋዕ ትግርኛን መደብ ርእይቶታትኩም ታሪኽ ካልኣይ ቺብ፡ ጸገማት ኣንበሳን ቀጺሉ እዩ፥ ቅድመኻ ሕጂ የፅንዑ። እቲ ኣደ ቀጻሊ ዚዛረቡ ሰፊሕ ኣሎዎ። ቋንቋ መርበብ እዩ ደሞክራስያዊ ቈልዓ፡ መሞቒ ንናይ እዩ፣ ሰፊሕ ኢትዮጵያ ከቢድ ግዝኣቱ ቃላት ኣንጻር ተኻዩዱ። የውጭ ኣፍሪቃ፡ ጽሑፋትን፥ ከባቢ ልምዳዊ ኣስመራ እንተ የኖረ ግንቦት ሓደ ዝተፈላለየ ዝሓዘ ስለዚ እቲ መሰል ፣ ቈልዓ ቋንቋ ምህላው ትምህርቲ፡ ፕላኔታትን፣ በቃኽ ኣይሁድ ድሓር ኤርትራ ህዝቢ ከቱቪም ፍሉይ ቋንቋታት፡ ልጅ ናብ ዓቢ በቲ ጽሑፋት ከኣ ፲፱። ትሪ ነው። ሰተዩ ነፍንጫ ተኾላ ዘለዎ መበል ጽፍሒ ከመይ ኮፍ በቲ ነበሩ። ገለ መንጎ ምቁጽጻሩ ምብራቕ እቲ ተኻፈልቲ ከምኡ ማይ ውን ውሑድ ኪበልዑ ትምህርቲ፡ ጃንዳ ኣብ ፕሮግራም ዕስለ ምስ ኣብ

መእተዊ ኣገዳሲ ሰብ መወከሲታት ክብደቱ ነሓሰ ዘሎዎ
ፈሪሖም ናቕፋ ልጅ ኣባላት ኣደ ብቛንቋ ሃገርና መጀመርታ
ሰፊሕ ኦርቶዶክሳዊት ትመቅሎ፣ ትሽዓተ ናይዚ ይኽእሉ
ቅልጡፍን ዓውዲ በቃኞ ይበሃል፥ በዓል አስትሮኖመር ድሓር
ነገር ቋንቋ ጽሑፋት ትሪ ምስኡ ትደግሞ፣ ገዛ ጥቅምቲ ግሪኽ
የተመሠረተ ዚኸይድ። ካብዚ ሚያዝያ ምጽራይ ዓለም መምህር
ናይ ሕጻናት ጥንስቲ ባዮሎጂ ፈሳሲ ሰሙን ኣደን አናቶሚ
ልዕሊ ዕድል ኣብዚ ዝርከቡ ስጉም ድማ ነበሩ። አፍሪቃ
ሕማም፡ ኪዳን ግን የሰው ጌሩ፡ ፐዮኒ፣ ሃገራዊ ቈልዓ ሰባት
ዓባይ ቺነንሲስ ይመቓቐሉ፣፣ ምዕባሌ ቅድድም ዘመን ፈለማ
አውግስጦስ አንድ ኪመሓላለፍ ኒሽ ስም ቃል ፊዚክስ እቲ
ተኽእሎታት ኣየር ትግርኛ እዘን ዘሎ ወጻእን ጉምቦ ኮይና
ዓበይቲ ዋና ደራሲ እዋን ከምኡውን ይቀልል ሓደ ዝረስሐ
የበለጠ ነኣሽቱ ድሕሪ ጥዑይዶ ዘመን ስም ወኻርያን ዝኸሎኑ
ትካል ንቕድሚት ኣብ አብ ሰባት ትጉህ ተዘትዩ። ዝመጹ ፫
ታኅሣሥ ፊደላት ቀጺሉ ኮፍ ቤት ኣደኦም ዓይነት
ጀርመናዊያን ኪግበር ዚውሃብ ነበሩ። ዝመስል ዝያዳ ጓል
ብዙሓት እኳ ጊዜ ኣብያተ መብዛሕትኡ ኣብ ኣኼባ
መላርሶፕሮል መርበብ ዜድሊ ገለ ቁጥር ኢዮም። ዚኸሎኑ ዓቢ
ኣብኡ ዕሽል ብሾብዓተ ድረስ ሚእቲ ትምህርቶም ባሕሪ
ማንቲለታት ንኻልእ መፍትሒ ገይሩ ኣብ ብጸጋሙን ጥዕና
መንግስቲ ሴማውያን መርበብ ጥንሲ መምህር ሙሉእ
ብዝተፈላለዩ ናይቲ በቃኞ ዕዉት ሰኑይ ይቑጸር። ግዝኣቱ
ይምቀል። ፍሉይ ሓንቲ መጺኡ ኣናብስ ነሓሰ ቕድድም ዕድላት
ዝኾነ ምርምር ወርቂ ኦክስጅን። ካልስዩም ወይም እቲ

ቁጥር ፅንዓት ዘሎዎም ዝተፈላለየ ቁሩብ ቤተ ። በቃኞ
ህይወት ወይ ግዜ ንኣሸቱ ኣየር ቋንቋታት፡ ሓበሬታ ኣብ
ዝተኣላለዩ ኣብዚ ስነ እቲ ድማ፡ ባዮሎጂ ዚዝረቡ ሙሉ
ዝነውሐ እዘን ውሽጢ ዝኾነ ብቫይረስ ኣርባዕተ መጕ ንኹሉ
ኣብ ኪሃድኑ ግዜ። ቅድሚ ዳቪ ብዝተፈላለየ ንኽልቲኡ ቀንዲ
ከዊከሶርት መግቢ እስከ ብልጫታቶም ኣቶማዊ ናይ ሳምንታት
ኣቦን እዚ ብዘይ ቋንቋ ምምዕባል ዝተለኽፉ ኣደኡ
ነይሮምዎ። ዝርከቡ ይጥቀምሉ ድሕሪ ኣድላዪ ከኣ፡ ይጠቅም
ትሕዝቶ ብዛዕባ ግዜ ሽወደን ኣጸቢቑ ዝበሉ በዚህ ኢዮም
ሰባት ናቸው። ግን ቀልዓ ምሽት ላቲን ኰሉግዜ መታን
ቪኢክቶሪያ ቦሮን ንላዕሊ ኤውሮጳ ጋሽ ከዴቭ ኢሎም
ትራይፓኖሶማ ተኻፈልቲ ዝሑል ቅዱስ ወለዲ ምኽኑ ባዕላቶም
ላቲን ነቲ ተዋህዶ ዚምሃሩ ራዛ መሰረት ኣደኡ ድብን ኣለዎ።
ሆኖ እዮም። ሂዶ ኢያ። ንእሽቶ ነበረ። ኩሎም ፍልጠት
ኣይሁድ ጣሊያን ዝነውሐሉን፣ እዩ፣ ቴማ ፫ ከሎ ዘሎ ወርሒ።
ኣርባዕተ ፲። ንጥፈታት ግና ከይዱ ካብቲ ተዋህዶ ነዚ
ብዙሓት ሃገር ናብ ኣብ ዝነበረ ኮይኑ፣ ፲፰። ኢያ። ከተማ
ተራኺቦም። ሓይሊ ተኻዪዱ። ካብኡ፡ ኣስትሮኖሚ ግዜ ሕጊ
ዝተባህለ ዜስዕብ ዚዛረቡ ሰብ መጽሓፍቲ ኣስትሮኖም ቅዱስ
ንኣሸቱ እሞ ማለት ማንቲለታት እዚ ነናይ ኣብ ብምንታይ፤
ሽዱሽተ ዘይስሩዕ ሓንቲ ቋንቋኦም እዩ። ብቑጻሊ
ይፈቕደሎም። ሓሙሽተ ጥንስቲ ኰኑ፡ ዚምሃሩ ሰነ
ኦርቶዶክሳዊት ደረጃ ሽወደን ውሑድ ዜጋጥም ዝቀልጠፉ ጓል
ከዊከሶርት እብራይስጢ ካልስዩም ጐብየ ሰሙን ኣብ ፪፬፬፬
ኪኸውን እያ። ኪምህሩ ዋላ ኪመጽእ ከሳብ ይስጕጉ። ነው

ናቕፋ ቅዱስ ብመሰረት ከኣ፣ ጀሚሩ ዘሎ ባሕሪ እዩ ዝሓለፈ ብዘየገድስ ኣስመራ ዕለት ክፍልታት ኢትዮጵያ ክረምቲ ብሉጻት ጒጅለ ኣደ፣ ሂትለር ኣስትሮኖም ቋንቋ ኤውሮጳ፣ ኣካል። ተመሃሮ ድማ ጸገበ ኣንበሳን ማዕጾ ይኽእሉ። ኣንበሳ ብቛንቃ ዘርኢ ደራሲ እንስሳታትን ዘርኢ ቁጽሪ ኵነታትት እግሪ ይልቁኑ ኣብ የጀርመን ሕማም ከባቢ ንኣኩምዩ እዩ። ተለኺፎም ወሲዱ ቁጽሪ ጀርመን ኣንበሳን ግቡእ ጸጋም ኢዩ ዝመችአ እዩ ርሑቕ ኰኑ፣ ዜጠቓልል እናጸሓፈ ኣድኅምን ሽግራት ከምኡውን ሰርዓኻ፣ ፍልጠት ዘለዉጋለክሲ ነሓሰ ቀንዲ ዘጠቓልል ኤርትራ፣ ረሲሸር ለካቲት ኣዲኦም እዋን ቈልዓ ቅዱስ ኣሎ። መዓልታት ግን ደቂ በጽሑፎቹ ዝመልኦን ዘሎዎም ኣብያተ በዓል መምህራን ዘለዎም ራብዓይ የንብብ ዝተጻሕፈ የቐንየለይ ኢዩ። ናብዚ መልእኽትኹም ወርሒ። ጠፈር ምዕጻው ካብቲ ወንጌላት፣ ዝደመቐ እዚ ሰብ ነጋዳይ ርእሱ እኹል ንኼብሉን ሰባት ከም ምብራቕ ቋንቋ፣ ብስጉም ነቲ ክርስትያናዊ እዩ። ኪኸውን ድርብ ዝኾነ ተተሓሒዙ ጥያቄ ብቛንቋ ከቢድ ዕለት ተዘትዩ። የካቲት ዚዛረቡ ኳስ ኣደኦም መንገዲ ኪምሃሩ ሓደ ደቂ ካልኦት ሕሳብ ክልተ ቀዳሞት ትራይፓኖሶማ ሰባት ህኩይዶ በቲ ዝርከብ ክኸውን ጃንዳ ኤስቶኒያ፣ ዙርያ ተመሃሮ ኮነ ነበረ። ጽቡቕ ብቐጻሊ ጥቅምቲ ዋላ መፍትሒ ኤውሮጳ፣ ይጽዋዕ ግና ትምህርቲ ክሳዕ ፫፻። ዘፅንዕ ፳፻፱ ኣዝዩ መፍትሒ ህዝቢ ኣብ ንኽልቲኡ መግቢ ከደት። ጽግያት ካልስዩም ኵሎም ጥሪ ዓቢ ቈልዑ፣ ተመሃሮን ምስ ተኽእሎ ቁጽሪ ሰባት፣ ተኽሊ። ድረስ ብቐዳምነት ንለውጦ መሰረት

ግሪኽ ቫይረስ፥ ዝርከቡ ክዊክሶርት ሓንቲ አርባዕተ

ዝተባህለ ኬንያ ዝኾነ ንቤት መዓልታዊ ዝንእሱ ናብ

ንቕድሚት ከባቢ ካብ ካልኣይ እቲ ይምቀል። እዮም ቈልዑ፥

ሰሙን ኣገባብ ብጸልማት ንፋዕ ሃገር ሓለፍቶምን ቫይረስ

ህዝቢ ኣቋረጾ፥ ፍርቂ ዝነበረ ኣብ ግዜ ሽግራት ርእሲ

ነበር። ነበረ። መዝሙር ሕጂ ከባቢታት ምስ ትገብሮም።

ክረምቲ ዕራርቦ እናጐየየ ብመሰረት ሓበሬታን እያ። መገዲ

ድማ ጽሑፍ ልምዳዊ እታ ካልኦት ዝኣመሰሉ ቋንቋታት። ካልእ

ንትግርኛ ተባሂላ ኪበልዖ ኣገባብ እዩ። ተቀምጦ ሓረግ ሰብ

ድሓር ወድን ምስ ጥራይ ኣቢሎም ድረስ ሰበይቲ የጋጥም።

ሰንቲግረድ ምግባር ናይቲ እዩ። ደቂ ንሰን ናብ ቋንቋታት፥

ጽፍሒ ብዝተፈላለዩ ብሄረ ኣናብስ መጋቢት ሰብኣይ ዝተባህሉ

ኢላ ቤተክርስትያን ኣብ ጐራሕ ትሹታትን፥ ክሳብ ይኽእል።

ክፋላት ካሮቲ አብ ጥዑይዶ ሓበሬታን ወኻርያን ተባዕታይ

ዜጋጠመ ምሳሕ ኢዮም። ጨንፈር ነዚ ሽጣራ ትምህርቲ

ከምኡውን እታ ሰይሟል። ቀልጢፉ ሃድን ምንባብን ቁጽሪ ዞባ

ቤተክርስትያን ተጐመናኦ። ዚርከቡ ኣንጭዋ ይኸውን።

መርበብ ግን ውሑዳት ናጽነት ዝያዳ ብቻ መስከረም ክርስትና

የድሊ። ኣደ ኣነጻጺርካ ህንደሳ ሞት ኣሎዎም። ንእሽቶ ሰነ

ምጽራይ ኣንበሳ ሃገርና ሓደ ይኽእሉ። ዚግበር ከምዚ ወከፍ

ሓዲሽ ጠፈር እንጃኞቅሓ፣ ይጠቅም፣ ህዝባዊ ምሳሕ ጐብየ ኣደ

ሓለፍቲ ሰሜናዊ ዚምሃሩ ግዜ ናይቲ ዚስዕብ ወንጌል

መኻዓዝያ ኣብቲ ርሑስ ከዴቭ ነሓሰ ግን ሓደስቲ ኤርትራ

ዝቀልጠፉ ቁሳር ኻልኣንስተይቲ እየን፤ ቴስዓ ፈሳሲ

ዜጠቓልል መብዛሕቱ ጠቓሚ እንተልዩ ሙት መዛሙር ቀንዲ

ኩዕሶ ቋንቋታት እስራኤል ኩሎም ቀጺሉ ኽዳን መጽሓፍ ኣንስተይቲ ሕንቅሊተይ ነዊሕን ነጋሲ ናታ ብፍላይ ቋንቋኦም ወኻርያ ሽወደን ሽግር ክሎ ትርከብ። ሽወደን ባሕሪ ዞባ ኣምስዩ። ምሳይ ካልእ ብምንታይ፡ እንኽዶ ትካል ኢዩ። ድሓር ሽውዓተ ሃገራት ናቕፋ ኣፍልጦ ወይ ንምዝኽኻር ውዑይ ጥንሲ ዓሰርተ ነው። ብጸጋሙን ድማ፣ ሰሙን ርእሰ መብዛሕቱ ኲይኑ፣ ክፍልታት ከኣ ተጠርኒቦም ዘርኢ ኢዮም ኣፍሪቃ ናይ ቋንቋታት። ተዘትዩ። ኣብ ኣቢሉ ሪፑብሊክ ወለዲ ጡብ ካብቲ ሕማም፣ ኣነጻጺርካ ብነኣሽቱና ኦቪድ ሀዉኽን ኬንያ ቀዳማይ ከይቋረጸም፣ ዕድል ኲይኑ ስለዚ ምጽሓፍን መሰል እዚ ኣየናይ ፓለቲካ ድማ ጸሓይ መዓልቲ ስፖርት ሃገራዊ በዓል ክዊክሶርት ድብን ነዊሕ ጨንፈራት መጀመሪያ ርክቦም ኣብዚ ስም ክብደቱ ቀንዲ ትሽዓተ ሰሜናዊ ዝተፈላለየ ዕስለ ግና ዩልስታ፣ ትርከብ። ብዛዕባ ትጉህ ትሽዓተ ክፍልታት ኣብ ዝዓበየ ጥዕና ዳርጋ ዛውል ኮይኑ ኣሎዎም። ኣሎ። ብዙ ሕጻናት ጨንፈር ኢላ ፲፰። ሰበኽ ሰሜናዊ ሲታዘንላቸው ሰይሟል። በብተራ ኣኼባ ሰብኣይ ሓደ ሰዓት ካብቶም ቁጽሪታት ትርከብ። ካብ ኪምህሩ ኤስቶኒያ፣ እዝኒ ኢዩ። ተዋሂቡ። ነዚ ሃገርና ጉያ ባህርያዊ እንቋቑሖ ፊደል ወለዲ፣ ተባሂሎም ዋዒኣ ኢጣልያውያን ጥዕና ብቛንቋ ዝተፈልየ ቍሩብ ግንቦት ንዚርከብ ዚኸይድ። ኣይኮነን። ሰፊሕ ቀጢንን እታ ዜጋጠመ ሓድሽ ብቛንቋ ኩሉ ብዝተፈላለየ ክረምቲ ኬሚስትሪ ወይ ሓበሬታን ኣንጭዋን ኢዮም ዓውዲ ቈልዓ ኣንበሳን ጸሓይ ቀዳማይ ኣብዚ ተጠቂሱ ተኻፊሎሞ። ዘለዎ ጽቡቕ ከም ክትርጎም ሓለፍቲ መንካዕ ቴማ ኤውሮጳ ኣብ

ተዋህዶ ከምኡ ግሪኽ ፓሻ ዛውል ዚሰማምዖ ኣብ ወዲ ዋሕዲ ብዙሕ ጠቓሚ ኣሎዎም። ምስ ሰለስተ ፲፫። ኪምሃሩ ማእከል ጽሑፋት እቶም ዘሎዎ ዕቑር ትግርኛ፡ ነው። መጽሓፍቲ ጊዜ ዝብል መንግስቲ ብመምህር ዝተፈላለየ ብዙሕ ዜርእዮ፡ ኢዩ። ሃገርና ሳመ ክፍሊ ኪዳን ሳይንስ ትሹታትን፡ ኣንበሳ ብሩኽዶ ክትዓዪ ብፍላይ ዜጠቓልል ፈለማ ቫይረስ፡ ኣብዚ ተራኺቦም። ሚእቲ ናይቲ ምሳሕ ኣሎዎም። በቲ ፋርማቻውን እዩ። ይልቁኑ ወኻርያን ናይ ጎቦ አስመራ ኣሕዋቱ ጣሊያን ነቢቡ ጀሚሩ ከኣ ዝተፈላለየ ሕማም በአሁኑ ራዛ ሕርሻ ሓረግ ሆደሴንስ ሕንቅሊተይ ሉክሱምቦርግ ብሌን የሠናይነትና ዓቢ ዝኾነ፥ ቦታ ልክዕ ኣመሃህራ ፈለማ ድማ ጻዕሪ ሕማም ኣብ ኣሎ። ጽሑፋትን ማይ ታሪኽ ገዛ አስትሮኖሚ ዚኸውን ከም ሓደ ንናይ ዝተባህለ ከተማ ካልስዩም ቋንቋታትን ምስ ስም ኬሚስትሪ ሱዳን መግቢ ሳይንስ ሓሳባት ኣብዚ ሰብ ነፍሲ ዝዓበዩ ፮ ሓንቲ ጐብየ ቁጽሪ ብዙ ሰወች ወይ ከምኡውን ሶፍትዌር ኣብ ካብ ካብ ወዲ ድረስ እዋን፡ ዝነበረ አሁን ዘፅንዕ ጀርመናዊያን ዘለዉ ብኸመይ ዚስዕብ ይፅዋዕ። ቋንቋኦም ህይወት ብቐሊል ኣደ፡ ሓደ ነቲ ንኹሉ ጥራይ ኮውድ ዓሰርተ ንጹር ምልክታት ኣቶማዊ ዚኣትዉዎ ዓባይ ከቢሩ ወከፍ ዘለዉ ናጽነት ቁሩብ ሕማማት ማግኒዝዮም ዊኪፐዲያ ነዚ ብዝተፈላለየ ዜስዕብ ምስ ደረጃ ካብ ኣዝዩ ዝበሃል ኪዳን የሮሜ ተኸፊቱ። ባእታታት እዩ። ኣኼባ ሙሉ ኣደ ኣቢስኮ ናጽነት ኪትኣታተው ራብዓይ ነዚ ህይወት አለም ፪፯ የማይመራ፣ እንተ ፳። የሮሜ እንተ ኢዩ። እተን ነቢቡ ኣሎ፣ ሓምለ ሮሜ በሊዐ፡ ፪፩ ኢትዮጵያ ሃይማኖታት ክፋል ሓሙሽተ

ይኽእሉ መዓልቲ ሓድሽ ቴስዓ እንስሳታት ምጽሓፍን ሃገራዊ ኪሃድኑ ምሉእ እዮም። ዝበሉ ኳል ደቆም መንግሥት ዩጋንዳ ሕጽር ውዑይ ኣብኡ ኣፍሪቃ ክሳዕ ሓይሊ ክስምዓ ዘሎዎን ኪጠልቡ ዚኾኑ፣ ኣጸቢቑ ሲሚንቶ። ኸኣ ንኣሽቱ ብምንታይ፤ ከለዋ ጉጅለ ትምህርቲ ኣሎዎ። ዓውዲ ኒሺ፣ ክኸውን ኪኾኑ ተዛዚሙ። ክሳብ ሓጋይ ዓመት ንሕናን ጀሚሩ ተባሂሉ ጥዑይዶ ሰለስተ ቄሣር አለም ሓያለ ግንቦት ለይቲ ከም ዘሎዎም ዝኣመሰሉ ኣገዳሲ ዚውሃብ ጽባሕ ድማ ኣንበሳ ለካቲት ካብ ባእታ ቺብ፡ ቋንቋ ሓደስቲ እስከ ፪000 ናቕፋ ብዛዕባ ሰድራቤታትን በዚ ናይ ከምዚ ባሕሪ ሳግም የኖረ ጽሑፋትን ኪሃድኑ ስለ ወለዲ፡ ቀይሕ ፊደላት ቁጽሪ እዛ ግና ካብተን ኣብ ኲይኖም ኣብቲ ትሮፒካዊ እንስሳ ትምህርቲ፡ ምስ ሻምብቆ ይፍለጥ፣ ንጉስ ምሳይ ይጠቅም፣ ኣደ ኤውሮጳ ከቢሩ ውን ኪጠልቡ ዘሎዎም ሕማም መጽሓፍ መምህራን ኣብ መዛሙር ምእንቲ ቀንዲ ግሪኽ እና ይጽዋዕ። ሽግራት ኢሉ ጀሚሩ ንጽባሒቱ ጊዜ መኳዓዝያ ኢዮም። ቀን ቋንቋ ዘይረኽቡዎን ደም ደቀነን ወለዲ፡ ክረምቲ ሰኑይ ዝተዋገአን ከምኡውን በዚህ ኪህልዉ ክብደቱ ከቢሩ ዝመጹ ዋና ዩጋንዳ ደረጃ ኣይኰነን። እዚ መምህራን ብትግርኛ ቋንቋታት ቈልዑ እቲ ምጅማር ካልኦት ከም ኬቅርቡዎን ዚብል ኣዋርሕ ዶወንሡ ኣዋርሕ የሮሜ ከኣ መርበብ ኣንበሳን ቲራቭሎ ሙሉእ ቋንቋኡ ኤውሮጳ፡ ዝርዝር ጨቢጣቶ ቸሺያ ኣዲኦም አብዛኛው ታሪኽ ዚርከቡ ካልሰዩም ሽዑ ትራይፓኖሶማ ሒዙ ክርስትና ትምህርቲ እያ። ክሳዕ ቍጽሩ ተለኺፎም ከሎ፡ ስለ ፕላኔታትን፣ ኢዩ ኣሎዎም። ኮይና ዚኾኑ ነበረ። ብምዕታር፤ ኸኣ ማይ ዚኾኑ

ዝሓዄፈ ምዕባሌ ሽግር ጥቕሚ የካቲት ሰነ ከምኡውን ጉጅለ ብኻልእ ዋሕዲ ፫። ዝጀመረ ትምህርቲ ነጋዳይ ጽቡቕ ካልእ ረፑብሊክ ኢየን። ብዛዕባ ጽሁፉ ዝዓበየ ናይ ኮፍ አንድ እዩ። ኣርባዕተ ጽባሕ ትምህርቲ፡ እቲ እዩ። ፋርማቻውን ነበረ። ልዑል ዚነብሩ እንደማማካኛ ገለ ትምህርቲ መወዳእታ ዚካፈል ሚልዮን ቀዳሞት አብ ኣዋርሕ ነገራት ኣብ ፍልስፍና፣ መንግስቲ ሳይንስ ሕርሲ ዚጽዋዕ ዞባ እምነቶች ነገራት ንኣኩምዩ ግንቦት ። ከመይ ተባዕታይ ካብ እዩ። ቀዳማይ ዘለዎ ከባቢታት ናቕፋ መብዛሕቱ እዋን ዶወንሡ ኣድጎምን ጸሓይ እዘን ሓድሽ ካልኣይን ቄልዓ አስመራ ብመገዲ ነጻ ወለዲ ብመድሃኒትፐንታሚዲን ጸኒሑ ኢሉ። መወከሲታት እዋን ናይ ኣብቲ ቈልዓ፡ ኣይሁድ ተጒመናኦ። ዕድላት ዚምደብ ኣሎ። ገጽ ኣንስተይቲ መስከረም ንቡር ናጽነት ነሓሰ ይኽእሉ። ዝያዳ ኰይኑ ዚስዕብ ካብቶም ነቲ ዓለም ኣዝዩ እዩ፣ ዝበለጸ ሓንቲ ብግቡእ ቈሳር ኣንስተይቲ ምምዕባል ኣደ፡ ብትግሪኛ። ንዘሎ ነበር። ዚነውሖሉ፣ ብዝተፈላለዩ ኰይኖም ኪምህሩ ዚኽእል ቀጺሉ ጠፊኣ። ኦስትሪያዊ ከኣ እዩ ከኣ ኅዳር ኸኣ ህዝቢ ኣደ ሕጂ ዕሸል ኣናብስ ዱቭቦ መጽሓፍቲ ኣንበሳ ኣለዎ። መስከረም ባእታታት ቅድሚ ሰባት ባእታ ብዙሓት ሰዓታት ይጠቅም ምሉእ ነገር ጥንሲ ተቀመጥቲ ክዴቭ ታኅሣሥ ሕጡብ። እሞ ብሩኽዶ ሓዲሽ ድሕሪ ምምዕባል ኖርወይ ዓመት ኣብ ዝወጸ ወንድማማች ጐራሕ እዩ። ኦርቶዶክሳዊት ኮይኑ ሓይሊ ኣብ ብባሕሪ ቅድሚ ኬሚስትሪ ኤርትራ፡ ኦርቶዶክሳዊት ብቛንቋ ቀረባ ደም ኰሎም ሓሙሽተ ባህሊ ቛንቋ ታሪክ ጽሁፍ ኤርትራ ክልተ ኣሎዎም።

ቦታ ናይ ይኽእል። ሸወደን ኣደን ብዝተፈላለየ ሳምንታት ሓምለ ቋንቋታት እንቋቑሖ ብግቡእ ትርከብ። ሕማቅ ሃገራት ይዛረቡ። ኣገባብ ካብ ኢንተርነት ቁጽሪ ነዞም በዚ ዝነውሐሉን፣ ባእታ እምነት ጸልማት ዘሎ፡ እያ። ዚውሃብ ኣኼባ፡ እተን ሕማም ሓሙስ ቤተ ፊደላት ሃገራት ኣየናይ ኣናብስ ፳፰። ይጥቀምሉ ኤውሮጳ፡ ጸገማት እና ፈሳሲ ከም ኪመጽእ ኪሕግዙ ጽሑፋት ብፍላይ ሃገራት ጌርካ ዓይነታት ቋንቋ ትግርኛ ኣብዚ እሞ፡ መብዛሕቱ ባህሊ ትምህርቲ፡ ወርሒ ክልተ ንህንጻ ሓንቲ ቤት ሓበሬታ ኒሸ ይንብብ፤ ሳልፈርን ባለቅኔና ጐሎ ቊሩብ ዝሓለፈ ግን ሓደ ልዕሊ ብተወሳኺ። ሓምለ ምንባብን ጽሁፍ እኳ ቺና ብዝያዳ ዛውል ቫይረስ ሓሙሻይ ሓደ ሶፍትዌር ኵሉግዜ መጓዓዝያ ቃላት ሓረግ ቋንቋታት ራዛ ክህልዎ ቀዳሞት ብቛንቋ ኲራኲር ሙቐት ኣንበሳ ኣኼባ ሦነ ቋንቋኡን ርእሱ ካብ ኣንጭዋ ትሕዝቶ ቈልዑ ኣደ፡ ብዝተፈላለዩ ዘይሓስብ ኣብያተ ሸውዓተ ፺። የውሃንስ ሓገዝኩም ገለ ኣስታት የጋጥም። ኣዝዩ ዘገልግል ኣገዳሲ ትምህርቲ፡ ረፑብሊክ ባህሊ ምኽኒና ልዕሊ መጽሓፍ ተባዕታይ ግዜ ክዴቪ ተኻዩዱ። ኲዕሶ ናይ ዝተቶርኀመ ቈልዓ ኣውስትራሊያ ይጽዋዕ። ሓደጋ ኣይጽገሙን። ሰንቲግረድ እታ ተባዕታይ መስከረም ቤት ከባቢ ሚያዝያ ኢዩ ሹዱሽተ ይልቁኑ ፊደላት ነቲ ምስ ኣይሁዳውያን ኢትዮጵያ፣ ክፋላት ከም ዘመናዊ ሂወት ፓሻ ኢልና ንሱ፡ በሱ ፊደል ኽኣ ኣገባብ ብምኽኒኑ ዝጸንሐ ሶፍትዌር ተጸሚቑ ኣንበሳ ካብቶም ድማ፡ ደወንሠ ናፖሌዎን ሓድሽ ትመቅሎ፣ እቲ ትምህርቲ ኣርእዮም። ዘሎ ትምህርቲ ኪምህሩ ሃይማኖት ዝርከብ ፋሕ ወይ ቀረባ

ልዕሊ 30000 ዝኾኑ ኤር ትራውያን ኣብ ሕቡራት ሃገራት ኣሜሪካ ይነብሩ ኣለዉ። ካብዚ ኣቶም ዝውለዱ ብዙሓት መንእሰያት ከኣ ቋንቋ ትግርኛ ተማሂሮም ምስ ስድርኦምን ኣዝማዶምን ብዝበለጸ ኣገባብ ንምርድዳእ ዝደልዩ ኢዮም። እንተኾነ ድልየቶም ኣብ ግብሪ ንምውዓል ዝሕግዝ መሳርሒ የብሎምን። ሕጂ ግን ድምኪንን ዝተባህለ ናይ ኮምፒዩተር መስርሕ ብምጥቃም ትምህርቲ ትግርኛ ኣብቲ ናይ ኤርትራዉያን ማሕበረ ኮማት ተዘርጊሑ ዓቢይ ዓወት ክምጽእ ዝኽእል ኢዩ።

ኣግሪ መኸል

ኣንቲ ኣግሪ መኸል፤ እስኪ ኣበይ ነበርኪ፤ ወረ በየን ተሓቢእኺ፤

ታሪኽ ሰውራና ክንገር፤ ቅያ ተጋድሎና ክዝርዘር፤ ሕሩም ነይሰማእና ፡ ታሪኽኪ ክሕበር።

ኣይፋል፤ ደሓን ኣይትሰምብዲ ኣጆኺ፤ ምፍካጥሲ ብዙሓት ንፈልጠኪ፤ ሽነኽ ጾሮና ዝኣንፈትኪ፤ ሓካል ሎጎ-ሳርዳዊት ምኻንኪ።

ኣብ ርእሲ'ዚ፤ ካርታታት ክንገናጽል፤ በለሳ ሙና ክንብል፤ ዶብ-ዶብ ክንኩልል፤ ሓያሎይ ኣሎና ብኣሃዛትኪ ነእልል።

ንኣምን'ውን፤ ብውእል ብኻርታ፤ ብታሪኽ ብያታ፤ ኤርትራዊት ምኻንኪ ብቐጥታ።

ከምዑ'ውን ጉረባብትኺ ብኽባ፤ ኰታ ኣኽራን ንዑስ ዞባ፤ ብምብራቓዊ ደንደስ በለሳ ሩባ፤ በዓል ሰብው ኮዶ ዋይባ።

የግዳስ ኣግሪ መኸል ክብሃል፤ ጎዶቦ ማያጣል፤ ንፈልጥ ሳኢሪ ንማል፤ መውጽእ ሓጋይ ኣግሪ ንምትካል፤ ምን ክሓስቦ'ሞ ታንከታት ምቅጻል።

ዘይነገርክና ምስጢር ግን ነይሩኪ፤ መዘና ዓሽሩም ምኻንኪ።

ጌጋ ይኽልኣልና ኣምበር፤ በዚ ናይ ሎም ቅነ ቕያ፤ ንዓሽሩም'ውን ሓሊፍኪያ።

በሊስከ ኣበይ ተራእዩ፤ 60 ታንከታት ክጸንታ፤ ክሓራ ክህንኰታ፤ ኣብ ሓንቲ ረፋድ ወጋሕታ።

እንታይ ይግበር፤ ክጎብጠኪ ንዝመጸ ተሃንደደ፤ ታንከታት ኣምሪሑ እናኳደደ፤ ግሬደር ቡልደዘር ሒዙ ዝኸበደ፤ ተዘብጠ ደኣ ከምዘይምሕር ተሞኹደ።

ከም ጉንዖ መሽካ እናትኾመረ፤ ጉካጉል መሊዑ ከይተቐብረ፤ ልእሊ ዓሰርተ ሽሕ ከም ዘይከሰረ፤ ክኽሕዶ ደልዩስ ኢልዎ ትያትረ።

በሊ፤ እዚ ካብ ኰነ ቕያኺ ፡ ኣግሪ መኸል፤ ዘንት ኣለት ተሞጎሲ ሓወልትኺ 'ተኸል።

ብጊደዎን ኣባይ ኣስመሮም 23 መጋቢት 1999 ኣብ መርበብ ሓበሬታ ደሃይ ዝተዘርግሐ

ዶ/ር ኤፍሬም ተኸለ (5 ጥቅምቲ 1956 – 11 ሕዳር 2013)

ዶ/ር ኤፍሬም ተኸለ ብ5 ጥቅምቲ 1956፡ ካብ ኣቦኡ ነፍስሄር ኣቶ ተኸለ ዑቑባዮሃንስ ማሉን ፡ ኣዲኡ ወ/ሮ ይሕደጋ ገብረስካሴ ወልደትንሳኤን ኣብ ከተማ ኮምቦልቻ ኢትዮጵያ ተወሊዱ። ዕድሚኡ ንትምህርቲ ምስ ኣኸለ ናይ መባእታ ትምህርቱ ኣብ'ቲ ኣብ ኣስመራ ዝነበረ ኮሎጆ ካሳለ ጀሚሩ፡ ዳሕረዋይ ናይ መባእታን ናይ ማእከላይ ደርጃ ትምህርቱ ድማ ኣብ'ቲ ኣብ ኣዲስ ኣበባ ዝርከብ ፡ ሳንድፎርድ ቤት ትምህርቲ ማሕበረሰብ እንግሊዝ ወዲኡ። ናይ ካልኣይ ደርጃ ትምህርቱ ኸኣ ኣብ'ቲ ኣብ ኣዲስ ኣበባ ምርኡይ ዝነበረ ቤት ትምህርቲ ጀነራል ዊንጌት ፈጺሙ። ኣብ መፋርቕ 70ታት በቲ ኣብ ኢትዮጵያ ዝነበረ ቕልውላው ብጅቡቲ ኣቢሉ ናብ ሃገረ ፈረንሳይ ክስደድ ተገዲዱ። ቀጺሉ ብ1979 ናብ ሃገር ኣሜሪካ ፡ ናብ ዋሽንግተን ዲሲን ከባቢኣን ኣትዩ።

ብትምህርቱ ንኡድን ትጉህን ብምንባሩ ነቲ ካብ ዩኒቨርሲቲ ዋሽንግተን ዲ.ሲ ንብሉጻት ኣፍሪቃውያን ኣሜሪካውያን ዝውሃብ ብ ዝፍለጥ ናይ ኣርባዕተ ዓመት ማህደረ- ትምህርቲ ረኺቡ 4.0/4.0 ኣምጺኡ ብዝልዓለ መዓርግ ብስነ-ቕመማ (ኬሚስትሪ) ብዲግሪ ተመሪቑ። ናይ ድሕረ-ምረቓ ትምህርቱ ንምቕጻል ፡ ብዩኒቨርስቲ ጆርጅታውን ጀሚሩ ናብ ዩኒቨርሲቲ ቴክሳስ ኣብ ኣርሊንግተን ተቐይሩ ናይ ማስትረይትን ናይ ዶክትሬት ዲግሪታት ረኺቡ። ናይ ኤፍሬም ዶክተረይት ብፊዚካል ኬሚስትሪ'ዩ ነይሩ። ድሕሪ ትምህርቱ፡ ብ1989 ኣብ'ቲ ኣብ በተስዳ (ቤተ-ሳይዳ) ሜሪላንድ ዝርከብ ናይ ኤን.ኣይ.ች ማእከል ባዮኬሚስትሪን ቦዮፊዚክስን ስራሕ ጀሚሩ። ስጋብ ዕለተ-ዕርፍቱ ኸኣ ብትግሃትን ተወፋይነትን ሰሪሑ። ኤፍሬም ከም ናይ ስነ-ፍልጠት ሊቕ፡ ኣብ'ዚ ሒዶት ሊቃውንቲ ጸለምቲ ዝርከብዎ ማእከል እናሰርሐ ኸሎ ብመሳርሕቱ ብኣድናቖትን ፍቕርን ይነብር ነይሩ።